

Aan
de gemeenteraad

Datum 4 april 2023
Zaaknummer 2023-0046838
Betreft Wijzigingen bepalingen Gemeentewet inzake
geheimhouding per 1 april 2023

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wouter Kolff
Begrotingsprogramma Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Strategie & Control
Auteur: Arie Zwaal
E-mail: ar.zwaal@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Elk bestuursorgaan kan ten aanzien van eigen stukken geheimhouding opleggen, indien één van de weigeringsgronden van artikel 5.1 van de Wet open overheid toepasselijk is (artikel 87 van de Gemeentewet).

Ten aanzien van geheime stukken die het college naar de raad stuurt geldt dat vanaf 1 april 2023 de raad deze opgelegde geheimhouding niet meer hoeft te bekrachtigen.

Elk bestuursorgaan kan informatie ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd verstrekken aan een aantal in artikel 88 van de Gemeentewet genoemde partijen.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Per 1 april 2023 zijn de geheimhoudingsartikelen in de Gemeentewet vervallen en is hiervoor een Hoofdstuk Va in de Gemeentewet in de plaats getreden.

Deze raadsinformatie informeert u over de nieuwe geheimhoudingsartikelen.

Wat is de te delen informatie?

De Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur treedt in delen in werking. Via deze wet wordt (o.a.) de Gemeentewet gewijzigd: de bestaande artikelen rond het opleggen van geheimhouding (artikelen 35, 55 en 86 van de Gemeentewet) vervallen en daarvoor in de plaats wordt een nieuw Hoofdstuk Va aan de Gemeentewet toegevoegd. Deze wijziging is per 1 april 2023 in werking getreden.

In de nieuwe regeling wordt nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen het opleggen van geheimhouding, waarmee de status van een stuk wijzigt, en het verstrekken van informatie waarop geheimhouding rust, waarmee de bestuursorganen elkaar aan die status kunnen binden.

Op hoofdlijnen komt het nieuwe Hoofdstuk Va van de Gemeentewet (de nieuwe geheimhoudingsartikelen) op het volgende neer.

1. De raad, het college, de burgemeester en een Commissie als bedoeld in Hoofdstuk V (raadscommissie), kunnen zelf geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij hem/haar berust.

2. Indien geheimhouding is opgelegd en de informatie aan één van de andere bestuursorganen is verstrekt, dan geldt die geheimhouding(splacht) automatisch ook voor het ontvangende bestuursorgaan.
3. De geheimhouding blijft voor iedereen gelden, totdat het bestuursorgaan, dat het heeft opgelegd, deze opheft. Dat is de hoofdregel.
Geheimhouding die door een Commissie als bedoeld in Hoofdstuk V is opgelegd, kan echter ook worden opgeheven door het bestuursorgaan die de Commissie heeft ingesteld (voor een raadscommissie is het bestuursorgaan de gemeenteraad).
En indien geheime stukken aan de raad zijn verstrekt door burgemeester, college of Commissie als bedoeld in Hoofdstuk V, dan duurt de geheimhoudingsplicht voort, totdat de raad deze opheft. En als geheime informatie is gedeeld met de raad, kan de raad vanaf dat moment als enige deze informatie met anderen (bijv. fractie-ondersteuners) delen. Voor deze mogelijkheid kan de raad generieke regels stellen over het uitbreiden van de kring van geheimhouders.
4. De mogelijkheid om individuele raadsleden onder geheimhouding informatie te verstrekken is komen te vervallen. Deze mogelijkheid kon worden afgeleid uit het inmiddels vervallen artikel 25, lid 2 van de Gemeentewet. Daarmee wordt het uitgangspunt dat alle raadsleden een gelijke informatiepositie dienen te hebben, benadrukt.
Het blijft overigens mogelijk om informatie vertrouwelijk te bespreken met het presidium of met alle fractievoorzitters, omdat er bij dit soort besprekingen geen sprake is van het voldoen aan de verantwoordingsplicht aan de raad in de zin artikel 169, eerste lid (college) of artikel 180, eerste lid (burgemeester) van de Gemeentewet.
5. Geheime informatie die door het college of de burgemeester aan een raadscommissie wordt verstrekt, dient ook aan de gehele raad te worden verstrekt. Dit geldt niet bij een besloten commissievergadering. Op het moment dat een college/burgemeester staande de besloten commissievergadering geheime informatie 'mondeling' deelt met de aanwezigen, dan is de regel dat die informatie ook met de gehele raad moeten worden gedeeld, niet van toepassing. De geheime informatie is immers niet aan de commissie verstrekt maar enkel mondeling medegedeeld.
6. Er is een nieuw vierde lid toegevoegd aan artikel 23 van de Gemeentewet op grond waarvan op hetgeen in een besloten raadsvergadering (mondeling) wordt gewisseld, van rechtswege - dus automatisch - een verplichting tot geheimhouding geldt, totdat de raad haar opheft.
7. Schending van een opgelegde geheimhouding is een misdrijf in de zin van het Wetboek van Strafrecht dat met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie kan worden bestraft (artikel 273 van het Wetboek van strafrecht). Dit artikel gold ook al voor 1 april 2023.
Vanaf 1 april 2023 heeft de raad daarnaast voortaan de wettelijke bevoegdheid om ten aanzien van een lid van de raad dat de verplichting tot geheimhouding heeft geschonden, te besluiten dat deze gedurende maximaal drie maanden geen informatie ontvangt waarop geheimhouding rust.

Voor een uitgebreide uiteenzetting wat er precies is gewijzigd in de geheimhoudingsregeling en hoe de geheimhoudingsregeling er vanaf 1 april 2023 uitziet, kunt u de bijgevoegde circulaire 'wijziging bepalingen in zake geheimhouding' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2023-0000073007) van 3 maart 2023 raadplegen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Vanaf 1 april 2023 worden de bepalingen van Hoofdstuk Va van de Gemeentewet in acht genomen bij het opleggen van geheimhouding c.q. het verstrekken van geheime stukken.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders